

Työvoiman vuokraus

Minna Marttila

Maaseudun Työnantajaliitto - MTA

Työvoiman vuokraus

- Järjestely, jossa työnantaja siirtää työntekijänsä vastiketta vastaan toisen työnantajan käyttöön työskentelemään tämän johdon ja valvonnan alaisena

Työvoiman vuokraus

- Työvoimanvuokrausyritys tekee tilaajan / käyttäjän kanssa sopimuksen työntekijöiden vuokraamisesta
- Työtä tehdään tilaajan / käyttäjän tiloissa
- Työntekijöiden työnantajana on työvoimanvuokrausyritys, joka mm.
 - Maksaa palkan
 - Antaa vuosiloman

Työvoiman vuokraus

- Työntekijän ja työvoimanvuokrausyrityksen välillä on työsopimus.
- Käyttäjän ja työvoimanvuokrausyrityksen välillä solmitaan sopimus työvoiman vuokrauksesta.
- Käyttäjä maksaa työvoimanvuokrausyritykselle sopimukseen perustuvan korvauksen.

Sovellettava työehtosopimus

- Vuokratyöntekijän työsuhteessa noudatetaan vuokratyöntekijän eli työntekijän vuokrannutta yritystä sitovaa työehtosopimusta.
- Jos tällaista sopimusta ei ole, noudatetaan käyttäjäyritystä sitovaa työehtosopimusta.
- MTA:n sopimusaloilla vuokratyöntekijöihin sovelletaan useimmissa tapauksissa käyttäjäyritystä sitovia MTA:n solmimia työehtosopimuksia.

Käyttäjän velvollisuudet

- ilmoittaa ennen vuokratyön aloittamista vuokrayritykselle työn edellyttämät ammattitaitovaatimukset ja työn erityispiirteet
- ilmoittaa vuokrayritykselle kaikkia muita tietoja, joita se tarvitsee omien työnantajavelvollisuuksiensa täyttämiseksi (mm. työaikakirjanpito, arvio työntekijästä työtodistuksen antamista varten, sovellettava työehtosopimus)

Käyttäjän velvollisuudet

- ilmoittaa vuokratyön aloittamisesta työpaikan työterveyshuollolle ja työsuojeluvaltuutetulle.
- Vuokrayritys kuitenkin vastaa työntekijän työterveyshuollosta joten vuokratyöntekijän työterveyshuolto voi olla erilainen kuin työn tilaajan muilla työntekijöillä.
- Työn tilaaja/käyttäjäyritys teettää työpaikkaselvityksen, josta myös vuokrayrityksen työterveyshuoltopalveluiden tuottaja saa tarpeellisen tiedon työn tekemisen olosuhteista

Käyttäjän velvollisuudet

- huolehtii, että työntekijälle annetaan riittävät tiedot työssä esiintyvistä haitta- ja vaaratekijöistä sekä niiden edellyttämistä työsuojelutoimenpiteistä
- perehdyttää työntekijä työhön
- huolehtii työn turvallisuudesta ja terveellisyydestä kuten asianmukaisista henkilöstötiloista, työvälineiden turvallisuudesta ja työympäristön ergonomisesta mitoituksesta

Käyttäjän velvollisuudet

- perehdyttää työntekijä tarvittaessa työpaikan työsuojelun yhteistoimintaan ja tiedottamiseen sekä työterveyshuollon järjestelyihin
- kohtelee vuokratyöntekijää tasapuolisesti verrattuna omiin työntekijöihinsä

Tilaajavastuulaki

- Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (tilaajavastuulaki 1233/2006) velvoittaa yritykset varmistamaan, että niiden kanssa vuokratyötä ja alihankintasopimuksia tekevät yritykset täyttävät omalta osaltaan lakisääteiset velvoitteensa.
- Lakia sovelletaan, jos vuokrattujen työntekijöiden työskentely kestää yli 10 työpäivää.

Tilaajavastuulaki

- Tavalliset maatalouden elinkeinonharjoittajat eivät ole tämän lain tarkoittamia tilaajia, elleivät ne toimi yhtiömuodossa.
- Ennen kuin tilaaja/käyttäjäyritys tekee sopimuksen vuokratyövoiman käytöstä, se on velvollinen hankkimaan seuraavat selvitykset ja todistukset kotimaisesta tai ulkomaisesta vuokrayrityksestä;
 1. selvitys merkinnästä ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonalisävelvollisten rekisteriin

Tilaajavastuulaki

2. Kaupparekisteriote
3. todistus verojen maksamisesta, verovelkatodistus tai selvitys verovelan maksusuunnitelmasta
4. todistus eläkevakuutuksen ottamisesta ja -maksujen suorittamisesta, tai selvitys siitä että erääntyneistä maksuista on tehty maksusopimus
5. selvitys työhön vuokratyöntekijöihin sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista
6. selvitys työterveyshuollon järjestämisestä

Tilaajavastuulaki

- Jos vuokratun työntekijän työnantajana toimii ulkomainen yritys, yrityksen on toimitettava vastaavat tiedot yrityksen sijoittautumismaan lainsäädännön mukaisella rekisteriotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Tilaajavastuulaki

- Jos vuokratun työntekijän työnantajana toimii ulkomainen yritys, jolla on y-tunnus, tulee sen toimittaa myös
 - selvitys merkinnästä ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja arvonlisävelvollisten rekisteriin
 - todistus verojen maksamisesta, verovelkatodistus tai selvitys verovelan maksusuunnitelmasta

Tilaajavastuulaki

- Jos työntekijöitä vuokrataan ulkomaiselta yritykseltä, tilaajan on selvitettävä lähetetyn vuokratyöntekijän sosiaaliturvan määräytyminen ennen työnteon aloittamista.

Tilaajavastuulaki

- Tiedot eivät saa olla kolme kuukautta vanhempia asiakassopimuksen solmimishetkellä ja niitä on säilytettävä 2 vuotta sopimuksen päättymisestä.
- Jos sopimus on voimassa yli 12 kuukautta, on todistukset pyydettävä myös sopimussuhteen aikana 12 kuukauden välein.

Tilaajavastuulaki

- Jos työn tilaajalla on perusteltu syy luottaa sopimuskumppaniin, tämän ei tarvitse pyytää selvityksiä.
- Luottamus voi perustua siihen että sopimuskumppani on julkisoikeudellinen yhteisö tai julkinen osakeyhtiö, aikaisempaan sopimussuhteeseen tai toiminnan vakiintuneisuuteen (toiminut vähintään 3 vuotta).

Tilaajavastuulaki

- Rakentamistoimintaan liittyvä tilaaja ei vapaudu selvitysvelvollisuudesta sillä perusteella, että luottamus perustuisi aikaisempaan sopimussuhteeseen tai toiminnan vakiintuneisuuteen eikä niissä tarkoitettuun syyhyn rinnastettavan syyn perusteella

Tilaajavastuulaki

- Rakentamistoimintaan liittyvällä tilaajalla on lisäksi
 - oltava todistus siitä, että sopimuspuoli on ottanut työtaturma- ja ammattitautilaissa tarkoitetun vakuutuksen
 - velvollisuus selvittää, että kaikilla lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työnteon.

Tilaajavastuulaki

- Tilaaja tai sen palveluksessa oleva ei saa ilmaista tehtäviä hoitaessaan saamiaan verojen maksamista tai verovelkaa taikka eläkevakuutusten ottamista, suorittamista tai erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskevia tietoja, jollei sopimuspuoli itse taikka veroviranomainen lain nojalla ole julkistanut niitä tai työeläkelaitos lain nojalla ilmoittanut niitä luottotietorekisteriin merkittäviksi. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa sivulliselle senkään jälkeen, kun henkilö ei enää hoida sitä tehtävää, jossa hän on tiedon saanut.

Laiminlyöntimaksu

- Mikäli selvitystä ei ole tehty, tilaaja voidaan määrätä maksamaan erityinen laiminlyöntimaksu
- Se voidaan määrätä myös, jos tilaaja on tehnyt sopimuksen liiketoimintakieltoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa
- Maksu voidaan lisäksi määrätä, jos tilaaja selvityksen tekemisestä huolimatta osoittaa selvää piittaamattomuutta siitä, että tietää sopimuskumppaninsa laiminlyövän esimerkiksi työnantajavelvoitteitaan

Laiminlyöntimaksu

- Maksu on määrältään 2.110 – 21.100 euroa. Päätöksen maksusta tekee se aluehallintovirasto, johon lakia valvova työsuojeluviranomainen kuuluu
- Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä myös korotettuna siten, että se on vähintään 21 100 euroa ja enintään 68 500 euroa
- Laiminlyöntimaksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista olosuhteet huomioon ottaen.

Ulkomainen vuokratyövoima

- Ulkomaisen vuokratyöntekijän työskennellessä Suomessa sovelletaan tähän lakia lähetetyistä työntekijöistä (447/2016)
- Työn teettäjän on huolehdittava, että työntekijöitä lähettävä yritys asettaa Suomeen edustajan ellei yrityksellä itsellään ole liikepaikkaa Suomessa
- Ulkomaisen yrityksen Suomessa toimiva edustaja voi hoitaa mm. yritykselle kuuluvia viranomaisasioita

Ulkomainen vuokratyövoima

- Lähettävällä yrityksellä on oltava Suomessa edustaja, joka on lähetetyn työntekijän ja viranomaisten tavoitettavissa koko lähetetyn työntekijän lähetettynä olon ajan
- Edustajana voi toimia oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö
- Lähettävällä yrityksellä ei tarvitse olla edustajaa, jos yritys lähettää työntekijöitä Suomeen enintään kymmeneksi työpäiväksi (yksi tai useampi peräkkäinen jakso)

Ulkomainen vuokratyövoima

- Tilaajan on lähettävän yrityksen kanssa tekemissään sopimuksissa tai muutoin käytettävissään olevin keinoin huolehdittava siitä, että lähettävä yritys tekee ilmoituksen työsuojeluviranomaiselle työntekijän tai työntekijöiden lähettämisestä
- Työn teettäjä on velvollinen varmistautumaan siitä, että ulkomaisen yrityksen palveluksessa olevilla ulkomaalaisilla työntekijöillä on työnteko-oikeus Suomessa.

Ulkomainen vuokratyövoima

- Lähettävän yrityksen on annettava tilaajalle selvitys työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin kyseiset lähetetyt työntekijät aloittavat työnteon Suomessa.
- Kirjallinen todistus velvollisuuden täyttämisestä tulee säilyttää sopimuksenmukaisen työn keston ajan.
- Tätä kohtaa ei sovelleta, jos vuokratyöntekijän työskentely kestää yhteensä enintään kymmenen työpäivää.

Ulkomainen vuokratyövoima

- Käyttäjäyrityksen on toimitettava lähettävälle yritykselle ne tiedot, jotka se tarvitsee työnantajavelvollisuuksiensa täyttämiseksi vuokratyössä
 - tietoja tehdyistä työtunneista, lepoajoista sekä niiden sijoittumisista
 - tiedot työtehtävästä, työntekopaikasta, työtehtävän kestosta, työskentelyajoista, työn erityispiirteistä sekä sovellettavasta työehtosopimuksesta

Ilmoitus verottajalle

- Työn teettäjän on annettava Verohallinnolle ilmoitus ulkomaisesta yrityksestä, josta vuokratyövoimaa on vuokrattu suomeen
- Ilmoitus sisältää yrityksen yksilöinti- ja yhteystiedot sekä tiedon yrityksen toimialasta.
- Lisäksi työn teettäjän on ilmoitettava lähetetyistä työntekijöistä annetun lain tarkoittaman Suomeen asetetun edustajan yksilöinti- ja yhteystiedot.

Ilmoitus verottajalle

- Em. tiedot tulee toimittaa Verohallinnolle silloin, kun vuokratyöntekijä aloittaa työskentelyn työn teettäjällä, viimeistään työskentelyn aloittamista seuraavan kuukauden loppuun mennessä.
- Myös tiedoissa tapahtuneista muutoksista on annettava ilmoitus muutosta seuraavan kuukauden loppuun mennessä.

Ilmoitus verottajalle

- Työn teettäjän tulee lisäksi ilmoittaa, milloin toimeksiantosopimus tai ulkomaisen yrityksen vuokratyöntekijän työskentely loppuu kokonaan
- Ilmoitus ja muutokset annetaan OmaVerossa seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.
- Työn teettäjälle, joka laiminlyö antaa ilmoituksen tai antaa sen myöhässä, voidaan määrätä enintään 15 000 euron laiminlyöntimaksu.